

SMEDSTORPSSLÄKTENS MEDLEMSBLAD 1988¹

Ordföranden har ordet

Vi är nu inne på det fjärde numret av vårt medlemsblad. Vårt sedvanliga årsmöte hade vi söndagen den 24 maj 1987 i tingshuset i Ljung. Förutom annonseringen i medlemsbladet hade vi försökt nå alla i Fredrik-grenen. Inte mindre än ett hundratal kom. I väntan på kaffet underhöll Åke Görander oss med musik. Efter samvaron i tingshuset besökte vi Grude kyrkogård och intresserade oss mest för den stora gravstenen som man stöter på strax efter det man kommit in på kyrkogården. Släktföreningen hade låtit sätta upp en skylt som talar om vad som en gång stod skrivet på gravstenen. Texten på stenen är nu helt oläsbar. De som är begravda här är länsmannen Börje Bengtsson med hustru och barn. Börje Bengtsson levde kring år 1700 och var morfars far till vår anfader Carl Bengtsson i Smedstorp. Från kyrkan fortsatte vi till Smedstorp och därifrån for vi vidare till Jällby, där vi överlämnade blommor till släktens äldste medlem Herbert Karlsson, som just hade fyllt 91 år. Efter det blev vi mottagna i Jällbys anrika träkyrka av Folke Richardsson, som berättade om kyrkans historia och som avslutade vårt släktmöte med en kort andaktsstund.

Den här hösten träffades styrelsen hemma hos Eric Bengtsson i Frinnestad. Vi pratade bl a om nästa års verksamhet och kom överens om att förlägga släktmötet till Skölvne bygdegård lördagen den 28 maj kl. 14. Vi inleder mötet med en kort andaktstund i Skölvne kyrka. En kort presentation av Gustaf-grenen finns med i årets medlemsblad.

I förra numret skrev jag om en släktgren ner till 1500-talet och lovade då att ge lite fylligare beskrivningar av de olika personerna i den grenen i kommande nummer av medlemsbladet. Den här gången tänker jag ge en utförligare presentation av Bengt Smedmark, som var morfar till vår släktförenings anfader Carl Bengtsson.

Föreningens postgironr är **4766274-7 "Smedstorpssläkten"** och medlemsavgiften för 1988 är 25 kr.

Och slutligen glöm inte att vi har

S L Ä K T M Ö T E
LÖRDAGEN DEN 28 MAJ KL 14.00
SKÖLVENE BYGDEGÅRD
SAMLING I KYRKAN

Kaffe, te eller läsk med bulle och kaka serveras mot en billig penning.

---

¹De fyra första medlemsbladen skrevs i ett ordbehandlingsprogram som jag inte har tillgång till längre. Jag har därför rekonstruerat medlemsbladen för 1985, 1986, 1987 och 1988 i ett annat ordbehandlingsprogram. Eventuella avvikelser eller rättelser har jag angivit med en fotnot.

Bengt Smedmark

av Rolf Gustafsson

När man sysslar med släktforskning blir det ibland så att man snabbt hittar den ena anan efter den andra. Man är så ivrig att komma längre och längre bakåt i tiden att man inte tar sig tid att ta reda på lite mer om en ana. Anorna blir många gånger bara namn med några årtal till. Men då och då händer det att man fastnar på någon person; man kommer inte vidare. Då tvingas man att söka i fler källor och runt personen ifråga; man undersöker syskon, faddrar etc och då kan man ofta få en hel del 'kött på benen'. Det har hänt mig ett par gånger. En gång rörde det sig om en fattig mjölnare som jag körde fast på och vars ursprung det tog mig ett par år att bestämma men då hade jag också blivit väl bekant med honom. Något liknande har det varit beträffande Bengt Smedmark. Av flera anledningar har jag velat veta mer om honom. Här kommer nu en kort sammanställning av vad jag har funnit och hur jag har funnit det.

I vår släktförening utgår vi från Carl Bengtsson i Smedstorp som levde kring sekelskiftet 1800. För att söka rätt på anfäderna till Carl Bengtsson så är ju den naturliga början att leta i kyrkböckerna för Grude socken, där Smedstorp ligger. Vi finner snart hans mor Johanna Smedmark, som dör av bröstfeber 1787, 52 år gammal. Går vi vidare i dödboken så hittar vi hennes far Bengt Smedmark, som dör den 8/6 1770 av ålderdomssvaghet. Det står angivet att han då är 75 år, vilket skulle innebära att han är född 1695. Det står emellertid ingenting om vilka som var hans föräldrar. Kyrkböckerna för Grude socken för tiden före 1750 saknas nästan helt och vi har kört fast. Vi måste söka oss andra vägar. Med hjälp av kyrkböckerna får vi i alla fall ganska snart fram följande

Bengt Smedmark f. 1695 på Smedstorp i Grude sn, d. 1770 i Smedstorp	gift med	Johanna Boudrie f. 1700 d. 1772 i Smedstorp.
Johanna Smedmark f. 1735 d. 1787 i Smedstorp	gift med	Bengt Melander f. 1743 d. 1820 i Muskås i Grude sn.
Carl Bengtsson f. 1773 i Smedstorp, d. 1824 i Smedstorp	gift med	Helena Andersdotter f. 1779 i Fröstorp i Hov sn.

Hur går vi nu vidare? Det finns mantalslängder, domböcker, jordeböcker, militärrullor för att nämna några källor som vi kan leta i. Med utgångspunkt från det material som jag hade, låg det nära till hands att leta i Skara Stifts Herdaminnen av Warholm. Jag har tur och finner att Bengt har varit apologist eller räknelärare i Skara och därför finns med i Herdaminnena. Där står det om honom:

Bengt Smedmark, broder till prosten Carl Smedmark i Grefbäck, stud. i Ups. 1712, apologist 1719; blef tullnär i Skara 1724, hvarföre han måste lämna apologistjänsten 1725. Mönsterskrivare vid Westg. kav. 1727 och tog afsked 1759.

Gift m. Joh. Aug. Boudrie. Barn: Carl, regem.skrifvare vid Westg. kav. med assessors namn.

Vi får här veta att förutom dottern Johanna så har Bengt också en son Carl. Men inte heller här får vi reda på vilka som är hans föräldrar. Slår vi däremot upp hans bror Carl Smedmark får vi reda på att Carl är

son af länsman Börje Bengtsson och Ingrid Siberg född i Smedstorp i Björke d. 7 okt. 1709.

Jag besöker nu Skara Stifts- och Landsbibliotek och studerar en del gamla handskrivna handlingar. Bl a hittar jag en sockenbeskrivning över Grude socken som skrevs 1750 och där står det

Här finns ock på kyrkogården en wacker graf af uthuggen sten, tillhörig framledne Länsmannens Börje Benctssons från Smedstorp maka och barn på hwilken står thenna inscription: . . . .

Här räknas namnen på alla barnen upp, dvs vi får veta vilka syskon som Bengt har. Barnens namn är Benct, Eric, Anders, Carl, Elisabet och Annicka Smedemark.

Nu råkar jag studera mantalslängden för 1770 och finner då marginalanteckningen '*Commissarien Smedmark öfver 80. Brecklig, sänsliggande*'. Vilken uppgift är korrekt, den i kyrkoboken, som säger att han var 75 år då han dog 1770 eller den i mantalslängden, som säger att han är mer än 80 år 1770? Erfarenheten har lärt mig att åldersuppgifter som anges i dödboken då en person avlider många gånger kan vara t o m grovt felaktiga. Om det stämmer att Bengt är över 80 år så är han född 1690 eller tidigare och då är det föga troligt att Ingrid Siberg är hans mor, eftersom hon är född 1674. Ännu mer förbryllad blir jag då jag i min hand får ett handskrivet papper som en annan släktforskare i vår släkt skrivit för många år sedan. Där uppger han länsmannen som far men inte Ingrid Siberg som mor till Bengt Smedmark. Han tycks inte ha känt till Herdaminnena, inte heller inskriptionen på länsmannens gravsten, eftersom han endast uppger två barn till länsmannen, nämligen Bengt och Eric. Som alla förstår är jag nu ganska angelägen om att få veta när Bengt föddes.

Ett sätt att få veta mer om en person är att studera bouppteckningar. En bouppteckning har presenterats för tinget och måste innehålla korrekta uppgifter. Där får man alltid reda på alla arvingarna. I bouppteckningen efter Bengt Smedmark får vi veta att han har tre barn. Förutom sonen Carl har han två döttrar, Christina Catharina och Johanna. Vi får också veta att han äger Smedstorp men också en gård i Yllestad socken i Vartofta härad.

Bengt Smedmarks son Carl var gift med Catharina Höök. De har fyra barn och här återkommer namnen Carl, Christina Catharina och Johanna. Bengt Smedmarks dotter Christina Catharina var gift med kyrkoherden och sedermera riksdagsmannen Johan Gustaf Bergius i Askersund. De har ingen son men en av döttrarna heter Christina Catharina. Slutligen är yngsta dottern Johanna gift med Bengt Mellander. De har tre barn som heter Carl, Christina Catharina och Fredrik. Det är mycket intressant att lägga märke till hur namnen Carl och Christina Catharina går igen i generation efter generation.

Letar vi vidare i bouppteckningsregistret hittar vi Bengt Smedmark också då Ingrid Siberg avlider. Där kallar han henne för '*min salig mor*'. Det tycker jag visar att hon är mor till honom och att uppgiften om hans ålder i mantalslängden är felaktig.

Jag samlar mer och mer material om Bengt Smedmark och en del av detta gör mig förbryllad. I boken *Grude min hemsocken* av Bengt Davidsson förväxlas han med sin far länsmannen Börje Bengtsson. Samma förväxling sker i en bok om gravstenar. Jag får också i min hand

anteckningar gjorda av Hanna Karlsson² efter uppgifter från kyrkoherde Dahlborg. Hon missar också en generation och hon uppger att länsmannen skulle ha gift sig med Ingrid Siberg 1699. Hur hon eller Dahlborg har fått detta årtal förbryllar mig fortfarande. Det kan ju vara en felläsning, dvs det skall vara 1694 i stället. Men fortfarande kvarstår frågan varifrån uppgiften kommer.

Eftersom Bengt var tullnär i Skara börjar jag söka i kyrkboken för Skara och får omedelbart napp. 1724 15/4 gifter han sig med Caisa Trana från Skara. Hon avlider året därpå 28 år gammal. De efterlämnar inga barn. Kanske förklarar detta namnet Catharina som är så vanligt bland Bengts efterkommande.

Efter många om och men lyckas jag sedan finna att han gifter sig andra gången med Johanna Augusta Boudrie den 29/12 1728 på Hov i Tråvad socken. Från 1733 är de skrivna på Åsa säteri i Österbitterna socken. Här föds dottern Johanna den 5/3 1735. Han lämnar tullnärstjänsten i Skara och är fr o m 1736 mönsterskrivare för Skånings kompani, Westgöta regemente. 1739 kallas han för inspektör, troligen en syssla han har vid sidan om mönsterskrivartjänsten. I jordeboken står det om Åsa

Kjøpt till skatte af Commissarien och Mönsterskrivaren Smedmark för 230 Rd silvermynt efter Kongl ... af den 1 juli 1757.

Bengt bor fortfarande kvar på Åsa den 8/10 1760 då äldsta dottern Christina Catharina gifter sig med kyrkoherden Johan Gustaf Bergius i Skagerhult. Johan Gustaf Bergius var tidigare regementspräst vid Westgöta regemente. Året därpå flyttar Bengt med fru och yngsta dottern Johanna till Smedstorp, där Johanna 1765 gifter sig med Bengt Mellander från Mellomgården, Klastorp i Södra Björke socken.

Fortfarande vet jag inte helt säkert när Bengt föddes. Jag beger mig återigen till Skara för att läsa igenom Skara läroverks elevmatrikel. Bara att få sitta och läsa i dessa gamla papper är en upplevelse. Jag finner att Bengt skrevs in i Skara läroverk år 1701. Nu börjar jag undra om han verkligen kan var född 1695. Inte skickar man väl en 6-åring från Grude socken för att gå i skolan i Skara?

Det måste finnas någon handling som talar om när Bengt är född. Jag beger mig nu till Stockholm för ett besök på krigsarkivet. Där borde väl finnas något mer om honom än vad man hittar i de vanliga militärrullorna. Här har jag tur ty i ett pensionsregister finner jag följande:

Münsterskrifvaren Bengt Smedemark f. 1695 d. 16 sept., kommit i tjänst 1719, 1719 Apologist i Skara, 1724 Tullnär thersammastädes.

Nu ansåg jag det bekräftat att han var född 1695, att han faktiskt som 6-åring sändes till Skara, att han som 17-åring for till Uppsala, att han var räknelärare i fem år i Skara och sedan tullnär i samma stad.

Det finns åtskilligt mer att berätta om Bengt Smedmark. Domböckerna berättar en hel del. I Skara var det motsättningar mellan djäknarna och tullen. En gång blev det en konflikt mellan djäknarna och Smedmark. Smedmark hade varit värd på ett bröllop. Då ett par djäknar hade uppfört sig opassande, hade Smedmark givit en av dem ett par örflar. Djäknarna ska sedan hämnas på Smedmark. Hur det går kan man läsa om i domboken eller enklare i *Vår skolas historia I* av Nat. Beckman.

---

²Hanna Karlsson var barnbarn till Anders Jean Carlsson i Jonstorp, S. Björke, dvs hon var barnbarnsbarn till Carl Bengtsson och Helena Andersdotter i Smedstorp.

SMEDSTORPSSLÄKTEN

Carl Bengtsson f. 1773 i Smedstorp, Grude³

Helena Andersdotter f. 1779 i Jonstorp, S. Björke

1	Johanna Carlsdotter	f. 1798,	Bosgården,	Tarsled
2	Fredrik Carlsson	f. 1801,	Smedstorp,	Grude
3	Andreas Carlsson	f. 1804,	Smedstorp	Grude
4	Gustaf Carlsson	f. 1807,	Lindåsen,	Hudene
5	Maria–Stina Carlsdotter	f. 1809,	Ebbared,	Hudene
6	Anders Jean Carlsson	f. 1811	d. 1813	
7	Anders Jean Carlsson	f. 1814,	Jonstorp,	S. Björke
8	Anna Lena Carlsdotter	f. 1817,	Fröstorp,	Hov
9	Carl Carlsson	f. 1819,	Fröstorp,	Hov
A	Johannes Carlsson	f. 1822,	Muskås,	Grude

Gustaf–grenen, ett par generationer

4 Gustaf Karlsson f. 1807. Lindåsen, Hudene

41 Britta Stina Gustafsdotter f. 1835. Sibbarp, Skölvene

411 Alfred Svantesson f. 1856. Sötestorp, Skölvene

412 Claes Svantesson f. 1860. Sibbarp, Skölvene

413 Linus Svantesson Rydin f. 1867

414 Axel Johansson f. 1871. Stockholm

415 Adolf Svantesson f. 1873. Bjälkared, Skölvene

42 Maria Lena Gustafsdotter f. 1837. Finnestorp, Larv

43 Karl Gustafsson f. 1839.

44 Johannes Gustafsson f. 1843. Per Olofsgården, Källunga

441 Herman Johansson f. 1875. Per Olofsgården, Källunga

442 Maria Johansson f. 1879. Per Olofsgården, Källunga

443 August Johansson f. 1883.

444 Anna Johansson f. 1891.

45 Johanna Gustafsdotter f. 1847. Herrljunga

451 Selma Larsson f. 1877. Amerika

452 August Larsson f. 1879. Källeryd

453 Emma Larsson f. 1880 g. Gustavsson, Källunga

46 August Gustafsson f. 1852 d. 1857

47 Josefina Gustafsson f. 1857. Arvidsgården, Herrljunga

471 Elisabeth Johansson f. 1882 g. Gustavsson, Källunga

472 Emma Johansson f. 1883 g. Larsson, Herrljunga

473 Einar Johansson f. 1892. Arvidsgården, Herrljunga

---

³För barn och barnbarn osv anges den gård där de bor som vuxna.